Minister Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.3.35.2024
Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

w odpowiedzi na oświadczenie Pana Senatora Marcina Karpińskiego z 17 października br. w sprawie emerytur mundurowych przysługujących funkcjonariuszom służb mundurowych i żołnierzom zawodowym, którzy są czynni zawodowo, proszę przyjąć wyjaśnienia, pozostające we właściwości Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Wśród funkcjonariuszy służb mundurowych i żołnierzy zawodowych, którzy korzystają z zaopatrzenia emerytalno-rentowego można wyodrębnić, według kryterium daty przyjęcia do służby, dwie grupy: funkcjonariuszy, którzy służbę rozpoczynali od 1 stycznia 1999 r. i później oraz tych, którzy do służby wstąpili przed 1 stycznia 1999 r. Zróżnicowanie występuje w zakresie, po pierwsze, sposobu uwzględniania okresów składkowych i nieskładkowych, w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, po drugie zaś, na ustanowieniu określonych reguł zbiegu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych – mowa tutaj w szczególności o emeryturze.

W przypadku pierwszej grupy mamy do czynienia z zasadą pełnej odrębności systemów emerytalnych – oznacza to możliwość nabycia i pobierania emerytury zarówno w systemie mundurowym, jak powszechnym. Wynika to z faktu, że w przypadku tej grupy funkcjonariuszy do okresów, z których budowana jest podstawa wymiaru emerytury mundurowej, nie uwzględnia się okresów tak zwanej pracy cywilnej.

Inaczej sytuacja przedstawia się w odniesieniu do funkcjonariuszy, którzy rozpoczynali służbę przed 1 stycznia 1999 r., czyli przed reformą polskiego systemu emerytalnego. Funkcjonariusze ci mogą pobierać, co do zasady, jedną emeryturę - przy czym okresy pracy cywilnej podlegają uwzględnieniu przy ustalaniu wysokości emerytury mundurowej, jednak tylko w określonym zakresie, do maksymalnej podstawy wymiaru i według zróżnicowanych wskaźników. Ponieważ osoby z tej grupy, po nabyciu prawa do emerytury mundurowej, podejmują aktywność zawodową, która wiąże się z podleganiem ubezpieczeniom społecznym i opłacają składki na Fundusz 2 Ubezpieczeń Społecznych, jej przedstawiciele czują się pokrzywdzeni w takim znaczeniu, że część z nich - pomimo, że nabywa prawo do emerytury powszechnej – nie otrzymuje z tego tytułu emerytalnych świadczeń. Prawo do świadczenia jest bowiem ustalane i ustalana jest wysokość emerytury, a jednocześnie - ze względu na obowiązujące reguły zbiegu - zgodnie z art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, emerytura powszechna zostaje z reguły zawieszona, będąc niższą od wypłacanej już emerytury mundurowej. Sprzyja to powstaniu w rzeczonej grupie emerytów poczucia, że odprowadzanie przez nich składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych nie służy zwiększeniu w przyszłości wysokości pobieranych świadczeń.

Zagadnienie to jest złożone, zarówno od strony prawnej, jak i ekonomicznej. Wszystkie rozstrzygnięcia, które Rząd podejmuje w odniesieniu do systemu emerytalnego - czy jest to system powszechny, czy systemy szczególne - wiążą się z decyzjami ekonomicznymi,

tel. 222-500-108
info@mrips.gov.pl
https://www.gov.pl/web/rodzina

ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

mającymi wpływ na wydatki po stronie Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w odniesieniu do systemu powszechnego, a także budżetu państwa; w szczególności w stosunku do systemów mundurowych.

Należy zaznaczyć, że możliwe są różne techniki legislacyjne osiągnięcia tego celu. Modyfikować można same reguły zbiegu prawa do emerytury powszechnej i emerytury mundurowej. Istnieje też możliwość wprowadzenia zmian w ustawach zaopatrzeniowych, które pozwoliłyby na uwzględnienie - w stopniu większym, niż jest to możliwe obecnie - okresów pracy cywilnej w wysokości emerytury mundurowej. Zarysowane kierunki działań wymagają pogłębionej analizy prawnej i finansowej Jednocześnie są one kreślone w przestrzeni, wyznaczonej przez normy obowiązującej konstytucji - przez zasadę równości, zasadę sprawiedliwości społecznej oraz konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej deklaruje pełną gotowość do zaangażowania w takie prace i wszelki wkład we współpracy z pozostałymi resortami, odpowiadającymi za zabezpieczenie grup korzystających z zaopatrzenia emerytalno-rentowego.

Zarysowane wyżej kierunki działań dotyczą zagadnień szczegółowych, zakorzenionych w przestrzeni wyznaczonej przez normy obowiązującej konstytucji, w tym zasadę równości, zasadę sprawiedliwości społecznej oraz konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego. W związku z tym wymagają pogłębionej analizy prawnej i finansowej.

W ocenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, kierunki rozwiązania problemu, sformułowanego w oświadczeniu Pana Senatora, winny stać się przedmiotem współdziałania Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Obrony Narodowej oraz - ze względu na możliwe koszty dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa - Ministra Finansów. Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej deklaruje pełną gotowość do zaangażowania w takie prace. W tym kontekście pragnę wskazać, że na posiedzeniu sejmowej Komisji do Spraw Petycji w dniu 25 kwietnia 2024 r., która rozpatrywała petycję nr BKSP-144-IX-775/23, przedstawiciele Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zadeklarowali podjęcie wspólnych prac nad tym zagadnieniem.

Pragnę dodatkowo poinformować, że drugie pytanie (dotyczące waloryzacji emerytur mundurowych) pozostaje poza właściwością Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ministrami właściwymi w tym zakresie są Minister Obrony Narodowej oraz Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji i to do nich należałoby kierować zapytania w tej sprawie.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/